

[Aksel Larsen.]

store Landbrug, som tillige har Skove, har haft en ganske ekstraordinær Indtægtsforøgelse. Jeg erkender, at jeg ikke i Øjeblikket disponerer over Priserne paa Skovbrugets Produkter, som de er i Dag, men jeg tror ikke, jeg overdriver, naar jeg siger, at de sikkert er tre Gange saa høje som for et Par Aar siden. Skovarbejdernes Løn er i det samme Tidsrum steget med 12,5 pCt., det er alt. Alligevel kommer man fra de store Skovejeres Side og siger: Vi er lige til Fattiggaarden, vi har ikke Raad til at give højere Løn, derfor maa vi have Stavnsbaandet indført for Skovarbejderne, ellers bliver der ikke fældet nogen Bøgetræer i Danmark.

Det Lovforslag, vi nu behandler, behandles samme Dag, som Handelsministeren har fremsat et Forslag til Lov om midlertidig Sukkerordning, ifølge hvilket Lovforslag Roeprisen forhøjes fra 2 Kr. 50 Øre pr. Dobbeltcentner til 4 Kr. 10 Øre pr. Dobbeltcentner, eller med ca. 60 pCt. I Fjor blev den i Forvejen høje Kornpris sat i Vejret med ca. 50 pCt., og maaske i Morgen, maaske i Overmorgen kommer Landbrugsministeren med Forslag til en ny Kornlov, som yderligere sætter Kornprisen i Vejret. Medens Rigsdagen er beskæftiget med at gennemføre Love og Regeringen er beskæftiget med at gennemføre Foranstaltninger, der kolossalt forøger Landbrugets Afkastningsevne, navnlig det store Landbrugs Afkastningsevne, er Rigsdagen samtidig beskæftiget med Foranstaltninger, der sikrer, at Lønnen holdes nede, og at det store Landbrug faar den fornødne Arbejdskraft, uanset om de vil betale en Løn, som er langt ringere end den, alle andre Erhverv i Landet betaler.

Nu har vi gennem en halv Snes Aar faaet fortalt her fra denne Talerstol af Landbrugsrepræsentanterne — og ikke mindst af ærede Medlemmer af Bondepartiet —, at de var helt syge efter at faa Lov til at betale højere Lønninger til deres Arbejdere, de vilde saa ganske forfærdelige, de havde aldrig haft noget større Ønske, men Krisen gjorde det umuligt, deres Indtægter var for smaa, og Renten var for høj, de kunde desværre ikke. Hvad saa nu? I 1940 blev det store Landbrugs samlede Indtjening forøget med mindst ½ Milliard, Kornprisen røg i Vejret med 50 pCt. eller derover, nu faar Roeprisen en Tak, og saadan gaar det over hele Linien.

Det er ikke ubekendt, at Landbruget har betydeligt forbedrede Forhold, det store Landbrug vel at mærke; det giver sig

Udtryk paa mangfoldige Maader, bl. a. i den efterhaanden tiltagende Fare for Møbelmangel, fordi der nu købes Møbler til Landbruget. Det er dem vel undt, at de køber Møbler; men hvordan er det med de mange Udtalelser, som ogsaa det ærede Medlem Hr. Hartel har fremsat heroppefra, at saa snart man fik nogenlunde Indtjeningsforhold, vilde man skynde sig med at give sine Folk højere Lønninger? Nu er Lejligheden der. Sæt Lønningerne i Vejret for Landbrugets Folk, saa skal De se, saa bliver der ingen Mangel paa Arbejdskraft i Landbruget!

Det vil man ikke. Man vil noget andet. Ætlingene af de Bønder, som for noget over halvandet Hundrede Aar siden befriedes fra Stavnsbaandet, kommer nu og siger til Statsmagten: Nu maa vi have Stavnsbaandet genindført i Danmark, det skal ikke gælde for os og for vore egne Børn, men for andre, for Landsbrugsarbejderne.

Det er i denne Henseende karakteristisk, som Lovforslaget er udformet. Hvis der virkelig var Mening i det hele og Rimelighed i Paastanden om, at man kun ved saadanne Tvangsforanstaltninger kunde afhjælpe Landbrugets Mangel paa Arbejdskraft, maatte man sige, at alle, der gennem Opvækst eller Uddannelse havde særlige Forudsætninger for at udføre Landbrugsarbejde, først og fremmest skulde henvises dertil. Gør man det? Nej, det gør man ikke. Hvis man gjorde det, maatte nogle Titusinder af Gaardmandsbørn fra Byerne hjem til Landbruget. Det er nemlig karakteristisk, at Gaardmænd og Proprietærer, som raaber højest op om, at Arbejderne flygter bort fra Landbruget enten af Nydelsessyge, eller fordi de hellere vil hente Socialhjælp i Byerne, er allerfinkest til at sørge for, at deres egne Børn ikke bliver beskæftiget ved Landbruget, men gaar over i andre Erhverv og i Byerhvervene. Derfor er Lovforslaget ikke formet saaledes, som der kunde være en vis Rimelighed i. Det er formet saaledes, at det tager Sigte paa at ramme de fattiges Børn, at ramme Arbejderne. Stavnsbaandsparagraffen taler ikke om Landbrugsarbejdere, den taler om alle Arbejdere, som bor i Landkommunerne og skønnes egnet til Landbrugsarbejde.

Det er jo meget vidtgaaende Bestemmelser. Disse Folk skal forbeholdes til Landbrugsarbejde. Uanset om de muligvis i Fjor har været beskæftiget med Tøvegravning eller været beskæftiget andre Steder, uanset om de maaske i en Aarrække ikke har været beskæftiget ved Landbrugsarbejde, skøln den Omstændighed, at de nu